

פרוטוקול מס' 216

מישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה
יום שני, כ"ה באדר התשנ"ח (23 במרץ 1998), שעה 10:00

נכחו:

חברי הוועדה: סאלח טריף - היו"ר
ניסן סלומינסקי

מוזמנים: ניצב אלברט מוספיה - ניצב קבילות שוטרים וסוהרים

מזכירת הוועדה: יפה שפירא

קצרנית: עפרה הירשפלד

סדר-היום: מסירת דו"ח ניצב קבילות שוטרים וסוהרים בפני ועדת הפנים.

מסירת דו"ח נציב קבילות שוטרים וסוהרים בפני ועדת הפנים

היו"ר סאלח טריף:

בוקר טוב לכולם. אני פותח את ישיבת הוועדה. על סדר-היום: מסירת דו"ח נציב קבילות שוטרים וסוהרים בפני ועדת הפנים על-ידי ניצב בדימוס אלברט מוספיה.

אבקש מאדוני לומר לנו בצורה מתמצתת מה יש בדו"ח בשונה משנה שעברה. בבקשה.

אלברט מוספיה:

קודם-כל לגבי הדו"ח. בחלק הראשון יש נושאים כלליים. החלק השני נוגע לשוטרים. החלק השלישי נוגע לשירות בתי-הסוהר, והחלק האחרון הוא ההיבט החוקי בהמשך לנושא הזה.

אנחנו פועלים על-פי סעיף 91 י"ז לפקודת המשטרה (נוסח חדש), התשל"א-1971 ועל-פי סעיף 127 לפקודת בתי הסוהר (נוסח חדש), התשל"ב-1971, לפיהם אנחנו מחוייבים אחת לשנה להגיש דו"ח לוועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת ולשר לבטחון פנים. ביום חמישי מסרתי את הדו"ח לשר לבטחון פנים.

אין שינוי דראסטי בין השנה שחלפה לשנה זו. השינויים הם ממש קלים. אני אגע בעיקרי הדברים.

אחד הדברים שקבענו לעצמנו, ואני שמח לציין שהצלחנו לבצע אותו, זה להופיע בפני כל הקורסים של משטרת ישראל ושל שירות בתי הסוהר. השנה נתנו 250 הרצאות, וזה כולל זכויות השוטרים. אני אישית מופיע בכל בתי-הספר.

ניסן סלומינסקי:

אלה קורסים תקינים של המשטרה?

אלברט מוספיה:

זה מתחיל מקורס שוטרים עד לפו"ם, כולל.

ניסן סלומינסקי:

כל שוטר יודע היום שהוא יכול להגיש תלונה, איך ולמי?

אלברט מוספיה:

לא רק שכל שוטר יודע, אנחנו גם מחלקים חומר לכל שוטר וסוהר כיצד להגיש קבילה. אם הם נקלעים לבעיה כלשהי והם מתלבטים אם להגיש קבילה, הם יכולים למצוא את זה בחומר שאנחנו מעבירים להם. במתכוון עשינו את זה דק מאד, כי מתוך היכרות אנחנו יודעים שכאשר הם מקבלים חוברת עבה, הם שמים אותה בספריה למעלה ובזה נגמר העניין.

ניסן סלומינסקי:

אתם גם דואגים לכך ששוטר שקובל לא יבולע לו אחר-כך על-ידי השוטרים?

אלברט מוספיה:

אני אתייחס לזה. בשנים הראשונות היתה לנו בעיה קשה מאד עם קבילות כנגד המפקדים, והסיבות ברורות לגמרי. פשוט פחדו, ובמיוחד אנשי שירות בתי הסוהר פחדו להגיש קבילות, כי מי יגן עליהם אחר-כך?

היו"ר סאלח טריף:

אולי גם בגלל שיש להם פחות השכלה, פחות בטחון עצמי.

אלברט מוספיה:

לגבי השכלה, נכון שרמתם של אנשי השב"ס קצת יותר נמוכה, אבל לזכותם ייאמר שבשלוש-ארבע השנים האחרונות הם התקדמו מאד. היום מוצאים שם לא מעט אקדמאים. הבעיה היתה חרדה.

אם ניקח את הדו"ח של לפני שנתיים, שירות בתי הסוהר במהלך כל השנה הגישו כ-500 קבילות. שוחחנו לברר מה קורה כאן. או שהכל סופר-בסדר, או שיש לכם סיבה אחרת שאתם פוחדים ממנה. כולם חייכו ואמרו: נכון, אנחנו פוחדים שאם נגיש קבילה אחר-כך "מחפשים" אותנו בפיינה.

עשינו סבב בפני כל הספ"קים של שירות בתי הסוהר ושל קציני משטרת ישראל, שהם יידעו, גם על-פי החוק וגם על-פי נהלי מפכ"ל ושירות בתי הסוהר, שאסור לאף אחד לגעת בשוטר שהגיש קבילה. הנושא הזה מקובל היום.

כפי שאמרתי, בשירות בתי הסוהר בעבר הגישו 40-50 קבילות. השנה כבר הגישו 144 קבילות, שלא לדבר על השוטרים שמגישים הרבה יותר. השנה הוגשו 714 קבילות, ובשנה שעברה הוגשו 658, גם במשטרה וגם בשירות בתי הסוהר. 144 מתוך 714 קבילות הן בשירות בתי הסוהר, כשלפני שנתיים הם הגישו רק 96 קבילות.

ניסן סלומינסקי:

האם יכולות להיות קבילות לא נגד מפקד אלא נגד השר או נגד המדינה?

אלברט מוספיה:

אין לנו בעיה עם הגשת קבילות נגד המערכת. אף פעם לא פחדו וגם היום הם לא פוחדים להגיש קבילה נגד ראש אכ"א או נגד החשב. הפחד שלהם הוא מהגשת קבילה נגד המפקד, כי הוא מתחכך אתו. הפחד הגדול ביותר הוא לגבי שוטרי מג"ב, והסיבה ברורה. דרך אגב, דווקא אנשי מג"ב מגישים יותר קבילות מכל גורם אחר.

היו"ר סאלח טריף:

כי שם יש יותר סדירניקים, שמטבע הדברים יש יותר לחץ ובעיות.

אלברט מוספיה:

נכון, ובכל-זאת הם לא פוחדים להגיש יותר קבילות.

קבילות בנושא יחסים מפקד-פקוד, בשנת 1997 הוגשו 167 קבילות רק כנגד המפקדים, 30% יותר מאשר בשנת 1996. זה סימן טוב. בהרצאות שלי אני לא מעודד אותם להגיש קבילות כמה שיותר.

ניסן סלומינסקי:

אתה רואה את זה בראייה שיש להם יותר אומץ, לא בראייה שיש יותר בעיות במשטרה.

אלברט מוספיה:

נכון.

היו"ר סאלח טריף:

למה במחוז הצפוני הוגשו יותר קבילות?

אלברט מוספיה:

כי המחוז הצפוני הוא קצת יותר גדול מאשר בתקופה שלי. אז היינו 3,500 שוטרים, שזה לפחות פי 2.5 ממחוז המרכז, וגדול הרבה יותר מתל-אביב.

לגבי נושאים אחרים. אמרתי שבחלק הראשון, יחסי מפקד-פקוד, יש עלייה של 30%. לגבי רוב הקבילות האחרות יש ירידה. לדוגמה, תנאי שירות - ירידה של 21% בהשוואה לדו"ח שלפני שנתיים. כלומר, יש פחות טענות בנושא תנאי שירות.

לגבי שכר, משכורות וביצוע תשלומים - ירידה של 6.5% במספר הקבילות.

ניסן סלומינסקי:

או שהם התייגשו או שהמצב יותר טוב. למה פתאום מפסיקים להתלונן, בגלל ששיפרו את התנאים?

אלברט מוספיה:

שיפרו להם את התנאים בכל המובנים, לא רק בשכר.

בתחום הרפואה יש עלייה - 26%.

התפלגות תוצאות הקבילות. 36.4% מהקבילות נמצאו מוצדקות. קבילות לא צודקות - 54.8%. קבילות שלא התבררו - 8.8%.

באשר לסוהרים: קבילות צודקות - 36.5%. אחוז הקבילות של המשטרה ושל שירות בתי הסוהר מאד דומה.

היו"ר סאלח טריף:

זה לא נחשב לאחוז גבוה, שהקבילות צודקות? זה טבעי? יש איפיון מיוחד של קבילות שמצאת שם - למשל, קבילות חריגות? נניח שמצאת התנהגות חריגה של קצין או של מפקד. היו שם הערות למפקדים? נעשה משהו בענין הזה?

אלברט מוספיה:

כן. יש לי רשימה של נושאים. אלה לא דברים דראסטיים, אבל יש דברים שחייבים תיקון. אתן לך דוגמה שאותה נתתי גם לשר לבטחון פנים. נושאים מסוימים שיוצאים לתקשורת והשוטרים לא מודעים לכך. לדוגמה, פורסם גם על-ידי המפכ"ל וגם על-ידי שר המשטרה שמשטרת ישראל מתכוונת לבטל חלק גדול מעבודה בשכר. הידיעה הופיעה ב"ידיעות אחרונות" לפני כמה חודשים והיא עוררה רעש. יש כאלה שהמשכורת שלהם, במיוחד של המתחילים, היא מאד נמוכה, ועבודה בשכר משלימה אותה. אז אם החליטו להוריד, הוא אומר: אין לי מה לעשות במשטרה. השתדלנו מאד להחזיק אותם ואמרנו להם: חכו, עוד לא הוחלט. לא עידכנו אותם בשום דבר.

היו"ר סאלח טריף:

יש עוד דוגמאות, קבילות בנושא הדלפות?

אלברט מוספיה:

אני לא יכול לחקור את זה. אבל לפני שהמערכת מוציאה את זה לתקשורת, ובמקביל, בואו תעדכנו את השוטרים.

דוגמה נוספת - איזרוח, שזה היום הכוכב. מאזרחים תפקידים מסוימים, ואותם שוטרים שעד היום ביצעו את זה, משוכנעים שיפטרו אותם והם כבר מתחילים להתעניין מתי כדאי לפרוש וכו'. זו תופעה לא טובה והשר קהלני רשם אותה בפניו.

היו"ר סאלח טריף:

האם יש קבילות על נושאים מבצעיים?

אלברט מוספיה:

יש, אבל לא באופן דראסטי. לפני חודש-ימים קיבלנו שתיים-שלוש קבילות על שוטרים. היו פה הפגנות ולא נתנו להם שכפ"צים. אנחנו מוציאים הוראות לתקן את זה במקום.

היו"ר סאלח טריף:

האם יש קבילות של שוטרים נגד שוטרים על אלימות נגד אזרחים?

אלברט מוספיה:

מעט מאד, ויש מקרים של קבילות זה נגד זה. מה הוא עושה? הוא פונה למפקד והמפקד מטפל בזה.

הבעיה היא קבילות נגד המפקדים, ויש פה ושם מקרים שהמפקד מתחמם ומרים עליו יד. מהנתונים בחוברת תראו שהדברים די ברורים.

היו"ר סאלח טריף:

אני מודה לך מאד על שטרחת ובאת להגיש לנו את הדו"ח. אני חושב שזו עבודה מאד חשובה. חשוב שלאזרחים יש אפשרות להגיש קבילות נגד שוטרים, ועוד.

אלברט מוספיה:

בעקבות מאבקים קשים מאד, ומי שזכה בזה אלה נשי השוטרים.

היו"ר סאלח טריף:

מי התחיל בזה לפניך?

אלברט מוספיה:

הראשון היה ניצב בדימוס מרגלית. השני היה אורי שילה, ואני השלישי.

היו"ר סאלח טריף:

לא נראה לך שאתה מטפל בקבילות די בדיסקרטיות?

אלברט מוספיה:

לא.

היו"ר סאלח טריף:

נושא הקבילות לא יוצא מכם אף פעם החוצה, בהשוואה לקבילות החיילים שתמיד פורץ לתקשורת.

אלברט מוספיה:

אין לי שום בעיה לגרום לפיצוץ החוצה. אני עקבתי אחרי הקולגה שלי מהצד השני, וזו כבר פעם שנייה, שנה אחרי שנה הוא מוציא את הדו"ח החוצה בצורה כזאת שהדו"ח מלווה בהרבה צעקות ובהרבה תקשורת. אני לא בעד זה. אני הולך לפעול בקרב המפקדים ולזעזע אותם קצת בזה שאומר להם מה לא בסדר ומה ואיך צריך לתקן.

היו"ר סאלח טריף:

האם כתוצאה מקבילה של אזרח מעוכב קידומו של קצין בדרגה?

אלברט מוספיה:

לא. מה שאתה אומר צריך להיות אקט שיפוטי. אם אני ממליץ להעמיד מישהו לדין, זה מחייב.

סאלח טריף:

אבל לא בשלבי הבדיקה.

אלברט מוספיה:

נכון.

היו"ר סאלח טריף:

אני מאד מודה לך על העבודה המסורה, וגם נכתוב לך מכתב.

תודה רבה לכם. הישיבה נעולה.

- - - - -

הישיבה נסתיימה בשעה 10:35